

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi

LLO.411.3.7.2023

Piotr Kołodziej
Wójt Gminy
Urząd Gminy Galewice
98-405 Galewice
ul. Wieluńska 5

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/23/002 – Tworzenie i wykorzystanie funduszy sołeckich w wybranych gminach województwa łódzkiego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Galewice ¹ , ul. Wieluńska 5, 98-405 Galewice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Kołodziej, Wójt Gminy Galewice, od 4 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Tworzenie funduszu sołeckiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa. 2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023 (do zakończenia kontroli), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Renata Biskupska, Gł. specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr LLO/131/2023 z 20 września 2023 r.

(akta kontroli str.1-4)

¹ NIP 619-10-75-838, Regon 000538194, zwane dalej: Urzędem lub Jednostką.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Gminy Galewice w latach 2021 - 2023 w zakresie tworzenia funduszu sołectkiego i rozdysponowania jego środków na sołectwa, oraz wykorzystania środków z tego funduszu.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Kwotę środków z funduszu przypadających danemu sołectwu ustalono w prawidłowej wysokości, a Wójt Gminy prawidłowo przekazał informacje o wysokości środków Sołtysom i Wojewodzie Łódzkiemu. Wnioski sołectw o przyznanie środków z funduszu lub o zmianę przedsięwzięć sporządzone były prawidłowo pod względem formalnoprawnym i terminowo przekazane Wójtowi.

Środki z funduszu sołectkiego wykorzystywane były prawidłowo i gospodarnie, z przestrzeganiem wewnętrznych regulacji obowiązujących w Urzędzie, między innymi dotyczących udzielania zamówień publicznych czy procesu inwestycyjnego. Wszystkie przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu zgłoszone we wnioskach sołectw, były zadaniami własnymi gminy, służyły poprawie warunków życia mieszkańców, były zgodne ze strategią rozwoju gminy i zostały zrealizowane w całości. Wójt terminowo przekazywał Wojewodzie Łódzkiemu wnioski o zwrot części poniesionych wydatków, a wykazane w nich dane były prawidłowe.

III Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Tworzenie funduszu sołectkiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa

Opis stanu
faktycznego

W Urzędzie Gminy Galewice zgodnie z § 32 pkt 16 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Galewice stanowiącego załącznik do Zarządzenia Wójta Gminy Galewice⁴ zadania z zakresu tworzenia i wykorzystania funduszy sołectkich realizował Z-ca Kierownika Referatu Infrastruktury i Rozwoju Gospodarczego (RI), do obowiązków którego należał „nadzór merytoryczny i kontrola nad wykonywanymi zadaniami w zakresie funduszu sołectkiego”⁵.

(akta kontroli str. 30-138, 163-169, 350-352)

1.1. W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy Galewice funkcjonowały 22 sołectwa⁶ (obejmujące 31 miejscowości), działające w oparciu o Statuty Sołectw⁷.

(akta kontroli str.5-29, 170-349)

1.2. Ogólna zaplanowana wysokość funduszu sołectkiego wynosiła: w 2021 r. – 502 tys. zł, w 2022 r. - 538 tys. zł, a w 2023 r. – 652,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 353-355)

1.3. Rada Gminy w Galewicach w dniu 28 stycznia 2019 r. podjęła Uchwałę Nr IV/24/19 w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołectkiego, która zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r.⁸ o funduszu sołectkim miała zastosowanie do kolejnych lat budżetowych następujących po roku, w którym została

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Nr 25.2022 z dnia 14 lutego 2022 r.

⁵ Zadania wpisane do *Zakresów czynności*, z dnia 30 grudnia 2020 r. i z dnia 18 września 2023 r.

⁶ Wykaz jednostek pomocniczych Gminy – Załącznik do Uchwały Rady Gminy Nr XL/229/18 z dnia 4 września 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Galewice.

⁷ Uchwalony dla poszczególnych sołectw Uchwałą NR LX/385/22 Rady Gminy w Galewicach z dnia 28 grudnia 2022 r.

⁸ Dz.U. poz. 301 ze zm.

podjęta. W okresie objętym kontrolą planowana wysokość funduszu sołeckiego nie ulegała zmianom w trakcie roku budżetowego.

(akta kontroli str.139-162, 355)

1.4. W kontrolowanym okresie Wójt przekazał Sołtysom wszystkich sołectw informacje o wysokości przypadających danym sołectwom środków, a Wojewodzie Łódzkiemu informację o wysokości przypadających danym sołectwom środków oraz o wysokości kwoty bazowej (Kb) z zachowaniem terminów określonych w art. 3 ust. 2 i ust. 3 ustawy o funduszu sołeckim⁹.

Ponadto informacje o wysokości środków dla sołectw na poszczególne lata zostały zamieszczone na stronie internetowej Urzędu oraz w BIP Urzędu Gminy w zakładce Fundusz sołecki¹⁰.

(akta kontroli str. 356-489, 515)

1.5. Dla wszystkich sołectw Gminy Galewice kwota środków z funduszu na lata 2021 – 2023 została ustalona w prawidłowej wysokości, według wzoru określonego w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim.

(akta kontroli str. 490-514)

1.6. W okresie objętym kontrolą w Gminie Galewice wnioski o przyznanie środków z funduszu sołeckiego składały corocznie wszystkie (22) sołectwa, w tym:

- w 2021 r. - 18 wniosków dotyczyło przedsięwzięć indywidualnych, a pozostałe cztery wnioski dotyczyły przedsięwzięć realizowanych wspólnie (przez dwa sołectwa),
- w 2022 r. – 12 wniosków dotyczyło przedsięwzięć indywidualnych, a pozostałe 10 wniosków dotyczyło przedsięwzięć realizowanych wspólnie (z tego sześć przez dwa sołectwa, a cztery wspólnie przez cztery sołectwa),
- w 2023 r. – wszystkie 22 wnioski dotyczyły przedsięwzięć indywidualnych.

Potwierdzenie wspólnej realizacji zadań przez więcej sołectw każdorazowo zaznaczano we wnioskach.

(akta kontroli str. 350-352)

1.7. Wójt otrzymał od Sołtysów wnioski sołectw w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o funduszu.

Wszystkie wnioski zawierały wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków określonych dla danego sołectwa na podstawie informacji, o której mowa w art. 3 ust. 2, wraz z oszacowaniem ich kosztów¹¹ i uzasadnieniem¹² (ust. 3). Wszystkie przedsięwzięcia mieściły się w zakresie zadań własnych gminy, służyły poprawie warunków życia mieszkańców i były zgodne ze strategią rozwoju gminy (art. 2 ust. 6 ww. ustawy)

Poszczególne wnioski uchwały zebrania wiejskie sołectw¹³ z inicjatywy Sołtysów. (ust. 2).

Z wyjaśnień Wójta wynika, że przedsięwzięcia planowane do realizacji ze środków funduszu sołeckiego były oceniane przez pracownika odpowiedzialnego merytorycznie za realizację funduszu zgodnie z zakresem czynności. Dnia 3 lipca

⁹ Informację dot. roku 2021 do sołectw wysłano 23 lipca 2020 r., a do Wojewody 24 lipca 2020 r. (korekta 22 grudnia 2020 r.), dot. roku 2022 odpowiednio: 26 lipca 2021 r. i 15 lipca 2021 r., dot. roku 2023 - 21 lipca 2022 r. i 14 lipca 2022 r. i dot. roku 2024 - 11 lipca 2023 r. i 13 lipca 2023 r.

¹⁰ <https://galewice.biuletyn.net/?bip=1&cid=1111&bsc=N>

¹¹ Podaniem kwot.

¹² Szersze uzasadnienie podawano we wnioskach lub w protokołach z zebrań sołeckich.

¹³ Zwolane formalnie w sposób przyjęty w danym sołectwie (zgodnie ze statutem sołectwa) oraz zakończone podjęciem odpowiednich uchwał w sprawie wniosku sołectwa.

2023 r. Zarządzeniem Nr 122.2023 Wójta Gminy Galewice powołano komisję ds. oceny wniosków dotyczących przeznaczenia środków z funduszu sołectkiego, której zadaniem jest ocenianie¹⁴ pod kątem spełniania warunków określonych w art. 5 ust. 2-4 i art. 7 ust. 1 i 2 ustawy o funduszu sołeckim.

(akta kontroli str. 516-608, 728-750)

1.8. W latach objętych kontrolą sołtysi przekazali Wójtowi prawidłowo sporządzane wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu, z tego:

- w roku 2021 złożono łącznie 19 wniosków (w tym 3 wnioski sołectwa dotyczyły przedsięwzięć wspólnych),
- w roku 2022 złożono łącznie 11 wniosków (w tym 1 wniosek Sołectwa dotyczył przedsięwzięcia wspólnego),
- w roku 2023 do dnia 30.09.2023 r. złożono łącznie 23 wnioski (w tym 7 wniosków Sołectw dotyczyło przedsięwzięć wspólnych).

Wszystkie wnioski zostały złożone po uchwaleniu budżetu gminy na dany rok i nie później niż do dnia 31 października danego roku budżetowego. Wszystkie wnioski o zmianę przedsięwzięć zostały przez Wójta przyjęte do realizacji.

(akta kontroli str. 350-352, 603-608)

1.9. Według wyjaśnień Wójta w latach 2021-2023 do Urzędu Gminy nie wpłynęły wnioski niespełniające warunków określonych w art. 5 ust. 2-4 ustawy o funduszu sołeckim, w związku z powyższym żaden wniosek nie został odrzucony zgodnie z art. 5 ust. 5 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 602)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w Gminie Galewice przestrzegano zasad tworzenia funduszu i rozdysponowania jego środków na sołectwa. Kwotę środków z funduszu przypadających danemu sołectwu ustalono w prawidłowej wysokości, a Wójt terminowo przekazał informacje o wysokości środków Sołtysom i Wojewodzie Łódzkiemu. Wnioski sołectw o przyznanie środków z funduszu lub o zmianę przedsięwzięć sporządzone były prawidłowo pod względem formalnoprawnym i terminowo przekazane Wójtowi.

OBSZAR

2. Wykorzystanie środków funduszu sołectkiego

Opis stanu
faktycznego

2.1. Realizacja wydatków w ramach funduszu sołectkiego w latach 2021 - 2023 (do 30 września) wynosiła odpowiednio: 500,2 tys. zł (99,6% zaplanowanej kwoty), 536,1 tys. zł (99,7%), a do 30 września 2023 r. – 515,5 tys. zł (79%).

(akta kontroli str. 353-355)

2.2. Realizację wydatków w Gminie Galewice w zakresie udzielania zamówień publicznych regulowała Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych¹⁵ oraz Regulamin udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 130.000,00 zł w Urzędzie Gminy w Galewicach wprowadzony Zarządzeniami Wójta Gminy¹⁶.

¹⁴ Potwierdzone protokołem z przeprowadzonej oceny.

¹⁵ Dz.U. z 2023 poz. 1605 ze zm. (dalej ustawa pzp)

¹⁶ Nr 171/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. i 59/2022 z dnia 31 marca 2022 r.

Analiza wydatków¹⁷ poniesionych w ramach funduszu sołeckiego przez siedem sołectw¹⁸ z każdego roku objętego kontrolą wykazała, że w każdym z badanych sołectw środki funduszu przeznaczano na realizację przedsięwzięć które:

- zgłoszono we wniosku sołectwa,
- były zadaniami własnymi gminy¹⁹,
- służyły poprawie warunków życia mieszkańców,
- były zgodne ze strategią rozwoju gminy.

Wszystkie wydatki objęte analizą poniesione w ramach funduszu sołeckiego nie przekraczały kwoty 130 tys. zł, dokonane były w sposób celowy, oszczędny i zgodny z wewnętrznymi regulacjami obowiązującymi w Urzędzie.

(akta kontroli str. 609-687)

2.3. Analiza wydatków opisanych w pkt 2.2. pod kątem stopnia realizacji przedsięwzięć wykazała, że wszystkie poddane badaniu zadania z lat 2021 i 2022 zostały zrealizowane w całości i kwoty wydatków w stosunku do zaplanowanych stanowiły odpowiednio 99,9% (mniej o 169,86 zł) i 99,5% (mniej o 855,78 zł).

Natomiast z zadań zaplanowanych na rok 2023 w sołectwach poddanych badaniu do 30 września 2023 r. wydatki zrealizowano w 84,3% (mniej o 30.535,44)²⁰.

Z wyjaśnień Wójta wynika, iż nie istnieje zagrożenie niewykonania zaplanowanych wydatków z funduszu sołeckiego na 2023 r, realizacja wszystkich zadań zostanie zakończona do końca roku 2023.

W wyniku analizy dokumentacji Urzędu oraz przeprowadzonych oględzin miejsc realizacji wybranych przedsięwzięć²¹ realizowanych w siedmiu sołectwach gminy Galewice²² stwierdzono, że wszystkie przedsięwzięcia zostały zrealizowane, a wykonane prace i efekty rzeczowe w poszczególnych zadaniach były zgodne z zakresami prac założonymi we wnioskach i planach.

(akta kontroli str. 688-706, 708-750)

2.4. Zgodnie z § 4 ust. 2-3 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot²³. były przekazywane Wojewodzie terminowo²⁴. Wykazywane w nich dane dotyczące wydatków poniesionych w ramach funduszu były prawidłowe i zgodne z ewidencją księgową.

(akta kontroli str. 707-723)

2.5. Dotacja z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu otrzymana w 2022 r (stanowiąca 24,288% wydatków wykonanych w roku 2021) wyniosła – 121.491,49 zł²⁵, a otrzymana w roku 2023 (stanowiąca 23,532% wydatków wykonanych w roku 2022) – 126.157,17 zł²⁶.

(akta kontroli str. 724-727)

¹⁷ W łącznej kwocie 475,8 tys. zł, z tego: w 2021 r. – 150,6 tys. zł, w 2022 r. – 161,6 tys. zł i do 30 września 2023 r. – 163,6 tys. zł.

¹⁸ 30% sołectw w Gminie.

¹⁹ Wymienione min. w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2023 r., poz. 40)

²⁰ Większość przedsięwzięć jest jeszcze w toku realizacji.

²¹ Osiem z roku 2021, i po pięć z lat 2022 i 2023.

²² Sołectwa: Galewice, Kolonia Osiek, Kużaj, Niwiska, Przybyłów, Rybka i Pędziwiatry

²³ Dz. U. z 2023 r. poz. 153.

²⁴ Za rok 2021 przekazano - 30 maja 2022, a za rok 2022 – 23 maja 2023 r.

²⁵ Przelew z dnia 23 sierpnia 2022 r.

²⁶ Przelew z dnia 23 sierpnia 2023 r.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą prawidłowo i gospodarnie wykorzystywano środki funduszu sołeckiego, z przestrzeganiem wewnętrznych regulacji obowiązujących w Urzędzie, między innymi dotyczących udzielania zamówień publicznych. Wszystkie przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu zgłoszone we wnioskach sołectw, były zadaniami własnymi gminy, służyły poprawie warunków życia mieszkańców, były zgodne ze strategią rozwoju gminy i zostały zrealizowane w całości. Wójt terminowo przekazał Wojewodzie Łódzkiemu wnioski o zwrot części poniesionych wydatków, a wykazane w nich dane były prawidłowe.

IV Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków.

V Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, ...¹³...grudzień 2023 r.

Kontroler
Renata Biskupska
Gł. Specjalista kp.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektora
Piotr Walczak

.....
podpis

